

**ทัศนคติของเภสัชกรต่อบทบาทของบุคลากรผู้ช่วยในงานเภสัชกรรมโรงพยาบาล
สังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข**

นางสาว อินทิรา กาญจนพิบูลย์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเภสัชกรรมโรงพยาบาลและคลินิก ภาควิชาเภสัชกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-741-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**PHARMACISTS' ATTITUDE ON THE ROLES OF PHARMACY SUPPORTIVE
PERSONNEL IN HOSPITALS UNDER THE PROVINCIAL HOSPITAL DIVISION,
MINISTRY OF PUBLIC HEALTH**

Miss Inthira Kanchanaphibool

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Pharmacy**

Department of Pharmacy

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-741-3

Thesis Title Pharmacists' Attitude on the Roles of Pharmacy Supportive Personnel in Hospitals under the Provincial Hospital Division, Ministry of Public Health.

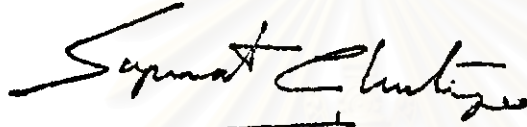
By Miss Inthira Kanchanaphibool

Department Pharmacy

Thesis Advisor Rungpetch Charoervisuthiwongs, Ph.D.

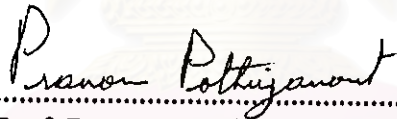
Thesis Co-advisor Kitti Pitaknitinun, M.PH.

Accepted by the Graduate School, Chulalongkorn University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

.....Dean of Graduate School
(Professor Supawat Chutivongse, M.D.)

Thesis Committee

.....Chairman
(Assoc.Prof. Pranom Pothiyant, M.Sc.)

.....Thesis Advisor
(Rungpetch Charoervisuthiwongs, Ph.D.)

.....Thesis Co-advisor
(Kitti Pitaknitinun, M.PH.)

.....Member
(Assis.Prof. Aphirudee Hemachudha, M.Sc.)

อินทรา กาญจนพิบูลย์ : ทัศนคติของเภสัชกรต่อบทบาทของบุคลากรผู้ช่วยในงานเภสัชกรรมโรงพยาบาล สังกัดกอง
 โรงพยาบาลภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข (PHARMACISTS' ATTITUDE ON THE ROLES OF PHARMACY
 SUPPORTIVE PERSONNEL IN HOSPITALS UNDER THE PROVINCIAL HOSPITAL DIVISION,
 MINISTRY OF PUBLIC HEALTH.) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.รุ่งเพชร เจริญวิสุทธิวงศ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ภก.กิตติ
 พิทักษ์นิตินันท์, 132 หน้า, ISBN 974-638-741-3

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในปัจจุบัน กับบทบาทที่ควรจะเป็นของบุคลากรผู้ช่วยในงานเภสัชกรรม
 โรงพยาบาล ในทัศนคติของเภสัชกรที่ปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มงานเภสัชกรรม/ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน และศึกษาสถานการณ์กำลังคนใน
 ปัจจุบันของบุคลากรผู้ช่วยในงานเภสัชกรรม ในโรงพยาบาลสังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข การศึกษาหลักเป็นการ
 สํารวจทัศนคติของเภสัชกรทุกคน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาล สังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาคทุกโรงพยาบาล จำนวน 92 โรงพยาบาล
 รวม 756 คน ซึ่งแบ่งเป็น 12 เขตสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค (มกราคม 2539) การศึกษาเปรียบเทียบเป็นการสำรวจความคิดเห็นของ
 เจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรม จำนวน 97 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาล จำนวน 12 โรงพยาบาล ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเขต
 โดยเลือกโรงพยาบาลจากเขตสาธารณสุขละ 1 โรงพยาบาล เป็นตัวแทน เพื่อเปรียบเทียบผลกับมุมมองของเภสัชกรที่ศึกษา เครื่องมือที่
 ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามทางไปรษณีย์แบบตอบด้วยตนเอง แบ่งเป็น 3 แบบ: สำหรับหัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม/ฝ่าย
 เภสัชกรรมชุมชน, เภสัชกร, และเจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรมที่ปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มงานเภสัชกรรม/ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน อัตราการตอบ
 แบบสอบถามกลับสำหรับหัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม/ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน ร้อยละ 69.57, สำหรับเภสัชกร ร้อยละ 51.28 และสำหรับ
 เจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรม ร้อยละ 64.95 ผลการศึกษาพบว่า เภสัชกรต้องการมอบหมายงานทางเทคนิคเภสัชกรรม ให้แก่บุคลากรผู้ช่วย
 ในงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลที่ผ่านการฝึกอบรมความรู้ด้านเทคนิคเภสัชกรรมมาแล้ว (เจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรม) มากกว่าที่จะมอบหมาย
 ให้แก่บุคลากรผู้ช่วยในงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลที่ไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมความรู้ด้านเทคนิคเภสัชกรรม (ลูกจ้างในกลุ่มงาน
 เภสัชกรรม/ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน) นอกจากนี้ เภสัชกรยังมีความคาดหวังที่จะมอบหมายงานทางเทคนิคเภสัชกรรมให้แก่เจ้าหน้าที่งาน
 เภสัชกรรมมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน ในงานเภสัชกรรมโรงพยาบาล จำนวน 7 งาน ได้แก่ งานบริการผู้ป่วยนอก, งานบริการผู้ป่วยใน, งาน
 ผลิตยาทั่วไป, งานผลิตยาปราศจากเชื้อ, งานเตรียมผลิตภัณฑ์ปราศจากเชื้อสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย, งานบริหารเวชภัณฑ์, และงาน
 เภสัชกรรมชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรม ที่มีความคิดเห็นว่าตนเองสามารถปฏิบัติงานทางเทคนิคเภสัชกรรมได้มากกว่าที่
 เภสัชกรมอบหมายให้ทำอยู่ในปัจจุบัน ในทั้ง 7 งานดังกล่าวเช่นเดียวกัน สำหรับสถานการณ์กำลังคนในปัจจุบันของบุคลากรผู้ช่วยในงาน
 เภสัชกรรมโรงพยาบาล พบว่า เป็นบุคลากรผู้ช่วยที่ผ่านการฝึกอบรมความรู้ด้านเทคนิคเภสัชกรรมมาแล้ว ร้อยละ 26.96 (เจ้าหน้าที่งาน
 เภสัชกรรม ร้อยละ 19.18 และผู้ช่วยเภสัชกร ร้อยละ 7.78) และบุคลากรผู้ช่วยที่ไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมความรู้ด้านเทคนิคเภสัชกรรม
 ร้อยละ 73.04 (ลูกจ้าง ร้อยละ 72.33 และบุคลากรจากสาขาอื่น ร้อยละ 0.71) ของบุคลากรผู้ช่วยในงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลทั้งหมด
 ทั้งนี้ เภสัชกรมีความต้องการเจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรมจำนวนมากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบันในทุก ๆ งาน ได้แก่ งานบริการผู้ป่วยนอก, งาน
 บริการผู้ป่วยใน, งานผลิตยาทั่วไป, งานผลิตยาปราศจากเชื้อ, งานเตรียมผลิตภัณฑ์ปราศจากเชื้อสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย, งานวิเคราะห์
 คุณภาพยา, งานบริหารเวชภัณฑ์, งานข้อมูลข่าวสารทางยา, งานเภสัชกรรมชุมชน และงานอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของเจ้าหน้าที่งาน
 เภสัชกรรมใน 6 งาน ได้แก่ งานบริการผู้ป่วยนอก, งานบริการผู้ป่วยใน, งานผลิตยาทั่วไป, งานวิเคราะห์คุณภาพยา, งานบริหารเวชภัณฑ์,
 และงานอื่นๆ การศึกษานี้สรุปว่า เภสัชกรมีความตั้งใจที่จะมอบหมายงานทางเทคนิคเภสัชกรรมให้แก่บุคลากรผู้ช่วยที่ผ่านการฝึกอบรม
 ความรู้ทางด้านเทคนิคเภสัชกรรมมาแล้ว แต่ยังมีประสบปัญหาความขาดแคลนเจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรม ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาล
 สังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาค

ภาควิชา เภสัชกรรม
 สาขาวิชา เภสัชกรรมโรงพยาบาลและคลินิก
 ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ อินทรา กาญจนพิบูลย์
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ร. 108
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [ลายมือ]

C775037 : MAJOR PHARMACY

KEY WORD: PHARMACY SUPPORTIVE PERSONNEL / PHARMACY TECHNICIANS / PHARMACY EMPLOYEES / TECHNICAL ROLES / PROFESSIONAL ROLES / PHARMACISTS' ATTITUDE / PUBLIC PROVINCIAL HOSPITALS

INTHIRA KANCHANAPHIBOOL: PHARMACISTS' ATTITUDE ON THE ROLES OF PHARMACY SUPPORTIVE PERSONNEL IN HOSPITALS UNDER THE PROVINCIAL HOSPITAL DIVISION, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR:

DR.RUNGPETCH CHAROENVISUTHIWONGS, Ph.D. THESIS CO-ADVISOR: KITTI PITAKNITINUN, M.PH. 132 pp. ISBN 974-638-741-3

The purposes of this study were to compare the actual and the expected roles and to study the current manpower situation of the hospital pharmacy supportive personnel from the perspective of hospital pharmacists in public provincial hospitals. All 755 pharmacists, including head of pharmacy departments and pharmacists, working in 92 hospitals of 12 provincial health sectors (in January 1996) were the major studied subjects. To compare the result with the perspective of hospital pharmacy technicians, sample of 97 pharmacy technicians working in 12 hospitals selected by clustered random sampling technique, one hospital from each provincial health sector, were also included in this study. Three types of self-administered survey questionnaire were mailed to subjects: one for heads of the pharmacy department, one for pharmacists, and the other for pharmacy technicians. The final response rates were 69.57% for heads of the pharmacy department, 51.28% for pharmacists, and 64.95% for pharmacy technicians. It was found that pharmacists preferred to delegate technical tasks to the trained pharmacy supportive personnel (pharmacy technicians) more than to the untrained pharmacy supportive personnel (pharmacy employees). Pharmacists expected to delegate more technical tasks to the pharmacy technicians for 7 working units of outpatient, inpatient, general production, sterile production, aseptic dispensary, inventory management and purchasing, and community service. Pharmacy technicians agreed with pharmacists' expectation for those 7 working units. For the current manpower situation, trained pharmacy supportive personnel accounted for 26.96% (pharmacy technicians 19.18% and pharmacy assistants 7.78%) and untrained for 73.04% (pharmacy employees 72.33% and personnel from other fields 0.71%) of all pharmacy supportive personnel. Pharmacists had the demand to increase the number of the pharmacy technicians for every working unit: outpatient, inpatient, general production, sterile production, aseptic dispensary, quality control, inventory management and purchasing, drug information service, community, and others. It was confirmed with the perspective of pharmacy technicians for the 6 working units of outpatient, inpatient, general production, quality control, inventory management and purchasing, and other units. The study concluded that pharmacists were willing to delegate more technical tasks to the trained pharmacy supportive personnel but facing with the problem of lacking of pharmacy technicians in the public provincial hospitals.

ภาควิชา.....เภสัชกรรม

ลายมือชื่อนิสิต.....อินทรี วัฒนพงศ์

สาขาวิชา.....เภสัชกรรมโรงพยาบาลและคลินิก

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ดร. รุ่งเพชร

ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

ACKNOWLEDGMENTS

I would like to express my deep gratitude to Dr. Rungpetch Charoervisuthiwongs, my thesis advisor, for her valuable advice, guidance, support, and enthusiasm which enable me to carry out my thesis completely. My grateful thanks are also expressed to Mr. Kitti Pitaknitinun, head of the Pharmacy Department, Provincial Hospital Division, Ministry of Public Health, my thesis co-advisor, for his guidance and help in distributing the questionnaires. The process of data collection would have been very difficult without his assistance.

I would like to extend my sincere thanks to all instructors, classmates and personnel in the Pharmacy Department, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University, for their contributions. Many thanks go to my colleagues at Faculty of Pharmaceutical Sciences, Silpakorn University for their friendship and moral support.

Finally, I am deeply indebted to my parents for their love, continual care, and support. The love and encouragement from everyone in my family will always be appreciated.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONTENTS

	Page
ABSTRACT (Thai).....	iv
ABSTRACT (English).....	v
ACKNOWLEDGMENTS.....	vi
CONTENTS.....	vii
LIST OF TABLES.....	ix
CHAPTER	
I INTRODUCTION.....	1
Objectives.....	2
Scope.....	2
Hypothesis.....	2
Definition.....	3
Limitation.....	4
II LITERATURE REVIEW.....	6
Pharmacy Technician Training Guidelines and Programs.....	6
In Thailand.....	6
In Other Countries.....	8
Researches and Articles on Pharmacy Technician.....	10
Roles of Pharmacy Technician in Thailand.....	10
Roles of Pharmacy Technician in Other Countries.....	14
III METHODOLOGY.....	22
Research Design.....	22
Operationalization of Concepts.....	22
Development of Survey Instrument.....	22
Target Population and Sampling.....	24
Data-Collection Method.....	25
Unit of Analysis.....	25
Data Analysis.....	25

	Page
IV RESULTS AND DISCUSSION.....	27
Part I Roles of Hospital Pharmacy Personnel from the Perspective of the Hospital Pharmacists.....	28
Part II Roles of Hospital Pharmacy Technicians from the Perspective of the Hospital Pharmacy Technicians.....	49
Part III Comparison of the Actual and the Expected Roles and Numbers of Hospital Pharmacy Technicians from the Perspective of the Hospital Pharmacists and of the Hospital Pharmacy Technicians.....	57
V. CONCLUSION.....	60
REFERENCES.....	62
APPENDIX	
A QUESTIONNAIRE FOR PHARMACISTS.....	65
B QUESTIONNAIRE FOR PHARMACY SUPPORTIVE PERSONNEL.....	88
C CLASSIFICATION OF HOSPITAL PHARMACY TASKS.....	108
D THE EXAMPLES OF ACTUAL, EXPECTED, AND COMPETENT ROLES TALLYING.....	123
E LIST OF SOME RELATED ORGANIZATIONS.....	130
BIOGRAPHY.....	132

LIST OF TABLES

Table	Page
2.1. Target numbers of students for the "Certificate in Public Health Program (Pharmacy Technique) (Revision 1995)" by the Institute of Health Manpower Development.....	7
2.2. Functions technicians were permitted to perform.....	16
2.3. Reported hospital pharmacy technician activities.....	18
3.1. Types, sizes and number of hospitals under the Provincial Hospital Division, Ministry of Public Health (January 1996).....	24
4.1. The distribution of the hospital pharmacist respondents.....	28
4.2. Demographic data of hospital pharmacist respondents.....	29
4.3. Level of responsibility for hospital pharmacy tasks and position level of individuals.....	30
4.4. Major area of work for individual pharmacists.....	31
4.5. Current number and average working experience of hospital pharmacy personnel in 65 hospitals (January 1996).....	33
4.6. Number of pharmacy technician positions available and positions filled in 65 responded hospitals (January 1996).....	35
4.7. The difference between the number of the actual roles and the expected roles performed by hospital pharmacists (mean of paired differences \pm SD).....	37
4.8. The difference between the number of the actual roles and the expected roles performed by hospital pharmacy technicians (mean of paired differences \pm SD).....	40
4.9. The difference between the number of the actual roles and the expected roles performed by hospital pharmacy employees (mean of paired differences \pm SD).....	42
4.10. The difference between the number of the actual technical roles performed by pharmacists and pharmacy technicians and the difference between the number of the expected technical roles performed by pharmacists and pharmacy technicians (mean of paired differences \pm SD).....	44
4.11. The difference between the number of the actual technical roles performed by pharmacy technicians and pharmacy employees and the difference between the number of the expected technical roles performed by pharmacy technicians and pharmacy employees (mean of paired differences \pm SD).....	46
4.12. The difference between the actual and the expected numbers of hospital pharmacy personnel from the perspective of pharmacists (mean of paired differences \pm SD).....	47
4.13. The distribution of the hospital pharmacy technician respondents.....	49
4.14. Demographic data of hospital pharmacy technician respondents.....	51

Table	Page
4.15. Major area of work for individual pharmacy technicians.....	52
4.16. The difference between the number of the actual roles and the competent roles performed by hospital pharmacy technicians from the perspective of pharmacy technicians (mean of paired differences \pm SD).....	53
4.17. The difference between the actual and the expected numbers of hospital pharmacy technicians from the perspective of pharmacy technicians (mean of paired differences \pm SD).....	55

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย